

ВІСНИК ЦЕНТРУ®

Новий уряд: якими будуть зовнішні відносини України?

Закордонні партнери України, як і українське суспільство, з нетерпінням чекають на формування нового уряду. У черговому випуску "Політичного коментаря" експерти МЦПД прораховують, як нова коаліція може скоригувати зовнішню політику країни і як може змінитися політика основних стратегічних партнерів – Росії, Європейського Союзу, США і НАТО – стосовно України. МЦПД вважає, що формування уряду Партії регіонів, Соціалістичної партії України та Комуністичної партії України матиме наслідком узгодження зовнішньої політики України з політикою Росії, перешкоди на шляху європейської інтеграції та членства в НАТО

Утворення коаліції у складі ПР–СПУ–КПУ призведе до корекції зовнішньополітичного курсу України, про що вже заявив кандидат у прем'єр-міністри від цієї коаліції Віктор Янукович. Корекція означатиме передусім пом'якшення зовнішньополітичної риторики стосовно Росії та деполітизацію економічних відносин. Проте існує ризик, що такий уряд, не бажаючи йти на конфлікт з Росією, заморозить вирішення основних проблем двосторонніх відносин.

Росія і надалі чинитиме тиск на Україну

Розбудова України як сильної демократичної держави, здатної провадити незалежну від Росії внутрішню і зовнішню політику, суперечить національним інтересам Росії. Тому доки Україна розвиватиметься в напрямі розбудови демократичної держави, Росія чинитиме тиск доступними їй важелями.

Експерти МЦПД не виключають, що після формування уряду в Україні Москва висуне нові вимоги щодо умов поставок енергоносіїв в Україну. Для Росії переговори про ціну на газ стануть своєрідною перевіркою нового уряду на поступливість, а для нового уряду – серйозним іспитом на виконання передвиборних обіцянок.

Триватимуть і так звані торговельні війни, які можуть зачепити продукцію металургії та машинобудування. Сигнал до цього – пропозиція депутата Держдуми РФ впровадити мораторій на імпорту металів з України та ланцюгова реакція кількох арабських країн, які зобов'язали

українські підприємства до сертифікації імпортованого у ці країни металу на предмет його радіаційної безпеки.

Брак довіри до нового уряду – ризик відносин з ЄС

Перебіг коаліційного процесу в Україні серйозно насторожив європейських партнерів. Попри заяви ЄС про готовність до співпраці з будь-яким урядом, основні ризики для майбутнього європейської інтеграції України – бездіяльність уряду та парламенту на шляху впровадження реформ і потенційний брак довіри ЄС до України. Брак довіри до нового уряду та сумнів щодо його намірів утверджувати демократію та провадити реформи може призвести до його часткової ізоляції в ЄС, що перешкоджатиме поглибленню співпраці України та ЄС.

Перед новим урядом постане завдання спільно з ЄС визначити новий формат відносин на наступний період в угоді, що замінить Угоду про партнерство і співробітництво з 2008 року. У рамках політики сусідства ЄС готовий запропонувати Україні поглиблену вільну торгівлю. Однак головна умова для її запровадження – вступ України до Світової організації торгівлі. А для ухвалення всіх необхідних законів для вступу до СОТ потрібні дієздатний парламент і уряд.

Відносини зі США залишаться стабільними

Результат коаліційного процесу не вплине на стабільність відносин України зі США. Від України гарантією добрих відносин є Президент. Політика Вашингтона щодо

Києва також залишиться незмінною. В умовах, коли ЄС ослаблений внутрішньополітичною кризою та не готовий до активнішої політики в регіоні, а також за щораз більшої залежності Європи від російських енергоносіїв, США посилюватимуть підтримку західних держав СНД на противагу Росії. Саме тому Україна залишається ключовим союзником Сполучених Штатів у протидії російській енергетичній експансії, і Білий дім і надалі підтримуватиме курс України на європейську та євроатлантичну інтеграцію.

Темпи вступу України до НАТО будуть уповільнені

Акції протесту проти міжнародних військових навчань у Криму, що проводилися під антинатовськими гаслами, спонукали країн – членів НАТО відкласти запрошення України приєднатися до Плану дій щодо членства, яке планувалося зробити на осінньому саміті в Ризі. Хоча США і надалі наполягатимуть на швидкому членстві України в НАТО, вони не матимуть підтримки європейських членів Альянсу, занепокоєних ситуацією в Україні та жорсткою позицією Росії. Крім того, в умовах, коли більшість депутатів парламенту виступають проти вступу України до НАТО, референдум з цього питання неминучий.

Інформаційно-роз'яснювальна кампанія щодо Альянсу та євроатлантичної інтеграції України, що практично ще не розпочалася, не буде пріоритетом наступного уряду. ■

політичний коментар – регулярна публікація Міжнародного центру перспективних досліджень, яка пропонує щомісячний огляд політичних та економічних тенденцій в Україні.

За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до експерта МЦПД Наталії Шаповалової за телефоном (044) 484-4400 та електронною поштою nshapovalova@icps.kiev.ua.

Підготовка та проведення громадських обговорень з проблем партійної політики

Міжнародний центр перспективних досліджень 7 липня 2006 року провів навчальний семінар "Підготовка та проведення громадських обговорень з проблем партійної політики". У навчальному семінарі взяли участь представники недержавних громадських організацій Вінниці, Донецька, Миколаєва, Полтави та експерти МЦПД. Усі учасники задіяні в проєкті "Вплив НУО на формування та впровадження партійної політики", який виконується за підтримки Інституту сталих спільнот (ISC) та Мережі громадянської дії в Україні (UCAN)

Мета семінару – сформувати в учасників практичні навички проведення громадських обговорень з проблем партійної політики та посилення впливу НУО на розробку і впровадження ефективної партійної політики в інтересах територіальних громад і розвитку регіонів (міст).

Під час семінару учасники проєкту обговорили розроблену в МЦПД "Методику моніторингу виконання передвиборних програм місцевих організацій політичних партій (блоків)".

Особливий інтерес в учасників семінару викликали такі складники Методики:

- 1) Порівняльні таблиці партійних пріоритетів, задекларованих у передвиборних програмах партійних організацій і тих, що увійшли до програми економічного і соціального розвитку міста (регіону), розробленої депутатською більшістю та затвердженої місцевою радою.
- 2) Система критеріїв якості моніторингу виконання передвиборних програм місцевих організацій політичних партій (блоків).
- 3) Структура впливу НУО на формування та впровадження партійної політики в регіоні (місті).

Під час обговорення Методики учасники семінару узгодили такі позиції:

- які методологічні засади проведення моніторингу виконання передвиборних партійних програм забезпечать його ефективність;
- за якими критеріями (показниками) та в яких сферах суспільного життя відбуватимуться моніторинг та оцінка виконання партійних пріоритетів, задекларованих у передвиборних програмах місцевих організацій політичних партій (блоків);
- які саме завдання моніторингу мають реалізовуватися на кожному з основних етапів його проведення;
- які якісні та кількісні показники найбільш об'єктивно віддзеркалюють

впливовість місцевої організації партії (блоку) в місті (регіоні);

- як оцінити ефективність проведених внутрішньопартійних і публічних заходів місцевих партійних організацій і відстежувати об'єктивність висвітлення цих подій в інформаційному просторі;
- як простежити й оцінити зміни в життєдіяльності регіону, міста, громади за результатами впровадження партійної політики.

Окрім цього було зосереджено увагу на технологічних аспектах підготовки та проведення громадських обговорень з проблем партійної політики.

Велику частину робочого часу учасники семінару приділили виробленню підходів до підготовки та проведення громадських обговорень з проблем партійної політики. Після презентації та узгодження основних принципів, засад та особливостей проведення цих обговорень представників НУО поділено на три робочі групи. Кожна група отримала особисте завдання. За результатами його виконання відбулися презентації і дискусії з таких питань:

- формування мети та проблем громадського обговорення;
- визначення цільових груп учасників і формування робочих груп громадського обговорення;
- прогнозування очікуваних результатів від проведення громадського обговорення;
- складання програми та регламенту громадського обговорення;
- розробка проєкту підсумкового документа;
- основні складники звіту за результатами проведеного громадського обговорення;
- напрями дій НУО з доведення результатів громадського обговорення до різних груп інтересів і громадськості.

Водночас представники НУО розуміють, з якими труднощами вони можуть зіткнутися

під час підготовки та проведення громадських обговорень. Здебільшого їх хвилює пасивна позиція керівників місцевих партійних організацій щодо співпраці з НУО – 72%; небажання представників місцевої влади брати участь у публічних заходах з проблем формування партійної політики – 58%; можливість залучення засобів масової інформації для висвітлення перебігу та результатів громадських обговорень – 53%. Кожний четвертий з опитаних відчуває складнощі у підготовці підсумкового документа і мотивації участі представників громадськості в розробленні партійної політики та контролі за її впровадженням.

Якісне проведення моніторингу виконання передвиборних програм і громадських обговорень сприятиме підвищенню впливу НУО і громадськості на формування та впровадження регіональної партійної політики.

Громадські обговорення в регіонах за результатами моніторингу виконання передвиборних програм місцевих організацій політичних партій (блоків) відбудуться в жовтні–листопаді цього року. Підсумки обговорень будуть узагальнені, опубліковані в ЗМІ та доведені до всіх зацікавлених сторін. ■

Проєкт "Вплив НУО на формування та впровадження партійної політики" виконує МЦПД за підтримки Мережі громадянської дії в Україні (UCAN) та Інституту сталих спільнот (ISC). За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до керівника проєкту Петра Удовенка за телефоном (044) 484-4400 та електронною поштою garant_kvali@icps.kiev.ua.

Тим часом...

17 липня в рамках проєкту "Групи аналізу політики" відбувся науково-практичний семінар з групами аналізу політики, присвячений кращому європейському досвіду аналізу політики та підготовки публічних документів. Семінари провели консультанти з британського урядового департаменту The Department for International Development (DFID) – Зо МакНілл-Річі та Джон Кеннан. Попередньо вони ознайомилися зі змістом підготовлених групами десятки зелених книг і підготували власні фахові рекомендації, які нададуть під час проведення з кожною групою фахових консультацій.

вісник центру є щотижневою публікацією Міжнародного центру перспективних досліджень, що розповсюджується електронною поштою. Якщо ви хочете бути внесеним до списку розсилання бюлетеня, надішліть інформацію про себе на адресу marketing@icps.kiev.ua, тел. (044) 484-4410, факс (044) 484-4402. Архів **вісника центру** зберігається за адресою <http://visnyk.icps.kiev.ua/>
Редактор **вісника центру** Ольга Львова (olvova@icps.kiev.ua), тел. (044) 484-4400. Передрук матеріалів дозволено з відома Центру.